

## Täysistunto

### Keskiviikko 4.12.2024 klo 14.01—1.10

#### 17. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja valmiuslain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 120/2024 vp

Valiokunnan mietintö TyVM 15/2024 vp

##### *Ensimmäinen käsittely*

**Puhemies Jussi Halla-aho:** Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 17. asia. Käsittelyn pohjana on työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan mietintö TyVM 15/2024 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä. — Valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Sirén, olkaa hyvä.

##### *Keskustelu*

21.14 **Saara-Sofia Sirén kok** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Esittelen nyt työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan mietinnön 15 kuluvaan vuotta koskien hallituksen esitystä 120 kuluvaan vuotta laeiksi työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja valmiuslain muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työvoimapalveluiden järjestämisestä annettua lakia ja valmiuslakia. Tavoitteena on tehostaa palkkatuen käytön vaikuttavuutta ja vahvistaa julkista taloutta. Lisäksi tavoitteena on saattaa työvoimaviranomaista koskeva sääntely valmiuslaissa vastaamaan työvoimapalveluiden järjestämisvastuun siirron myötä viranomaisissa tapahtuvia muutoksia ja tarkentaa työvelvollisuusrekisterin rekisterinpitäjyyttä ja rekisteriin liittyviä tiedonsaantioikeuksia sekä selkeyttää työnvälityspakon ja työvelvolliselle työmääräyksen antamisen toimeenpanovaltaa Ahvenanmaan maakunnassa.

Muutosten myötä palkkatukea kohdennettaisiin jatkossa vahvemmin yksityiselle ja kolmannelle sektorille. Kuntien palkkatuen käyttö rajattaisiin alentuneesti työkykyisiin ja yli 60-vuotiaisiin pitkäaikaistyöttömiin, eikä palkkatuen myöntäminen kunnalle tai kuntayhtymälle ammatillisen osaamisen parantamiseen olisi enää jatkossa mahdollista. Työvoimaviranomainen voisi kuitenkin myöntää palkkatukea ammatillisen osaamisen parantamiseen Helsingin kaupungille siltä osin kuin työllistettävä henkilö työllistyisi sellaisiin tehtäviin, joista muualla Suomessa vastaa hyvinvointialue.

Valmiuslakiin tehtäisiin työvoimapalveluiden järjestämisvastuun siirrosta johtuvat viranomaisten tehtäviä ja työvelvollisuusrekisteriä koskevat muutokset. Työvoimaviranomaiset vastaavat työvelvollisuuden toimeenpanoon liittyvistä tehtävistä ja käyttävät työvelvollisuusrekisterin tietoja lakisääteisten tehtävien hoitamiseen sekä tallentavat rekisteriin tietoja valmiuslaissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi. Valmiuslain työnvälityspakkoa ja työmääräyksen antamista koskevaa sääntelyä täsmennetään niin, että laissa säädetään erikseen Ahvenanmaan maakunnassa toimivaltaisesta viranomaisesta. Valmiusla-

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 128/2024 vp

kiin ehdotettavat muutokset mahdollistavat valmiuslakitehtävien siirron Ahvenanmaan maakunnan viranomaiselle, jos tämä katsotaan tarkoituksenmukaiseksi.

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä osittain muutettuina.

Tutkimusten mukaan julkisen sektorin palkkatukityöllistämisen vaikuttavuus tuloihin ja työllisyyteen palkkatuetun työn päättymisen jälkeen on jäänyt vähäiseksi. Valiokunta pitääkin perusteltuna esityksessä valittua ratkaisua kohdentaa työvoimapalveluihin tehtävät säästöt siten, että vaikutukset työllisyyteen jäisivät mahdollisimman vähäisiksi. Valiokunnan asiantuntijakuulemisissa on tullut esille, että palkkatuki on vaikuttava työvoimapalvelu erityisesti sen kohdistuessa yksityisen yrityksen työnantajiin. Lisäksi kuulemisissa on tullut esille, että julkiselle sektorille myönnettävä palkkatuki ei edistä osallistujien pitkäaikaista työllisyyttä tarkoituksenmukaisella tavalla.

Arvoisa puhemies! Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan päätösehdotus on, että eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen 120/2024 sisältyvän 1. lakiehdotuksen ja muutettuna hallituksen esitykseen 120/2024 sisältyvän 2. lakiehdotuksen. Lisäksi päätösehdotuksena on, että eduskunta hyväksyy yhden lausuman. Lausuma koskee Ahvenanmaan tilannetta ja liittyy valmiuslain kokonaisuudistukseen. Lausumassa pidetään siis tärkeänä, että hallitus yhdessä Ahvenanmaan maakunnan kanssa löytää valmiuslain kokonaisuudistuksen yhteydessä, joka on siis tulossa, ratkaisun valmiuslain toimivaltuuksien soveltamisesta myös Ahvenanmaalla.

Tämä mietintö ei ollut yksimielinen, vaan siihen sisältyy kaksi vastalausea, joissa on hylkäysehdotus ja lausumaehdotus.

**Puhemies Jussi Halla-aho:** Kiitoksia. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

**21.19 Lauri Lyly sd:** Arvoisa puhemies! Valiokunnan puheenjohtaja juuri esitteli mietinnön ja ilmoitti siinä, että on jätetty vastalause, ja nyt esittelen tätä vastalauseen sisältöä tässä yhteydessä.

Lakiesitykseen työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain muuttamisesta meillä sosiaalidemokraateilla, vihreillä ja vasemmistoliitolla on yhteinen vastalause, jonka pääsisältö on oikeastansa siinä, että me nähdään, että palkkatuetun työn käytön poistaminen työllistämiskeinona vaikeuttaa työllistettyjen mahdollisuuksia työllistyä avoimille työmarkkinoille. Palkkatuettu työ on ollut tärkeä väline ja väylä avoimille työmarkkinoille pääsyyn ja työllistymiseen. Monelle se on ollut ensimmäinen askel kohti työelämää.

Palkkatuetun työn käytön lopettamisella on myös suora vaikutus vaikeimmin työllistyvien työllistymismahdollisuuksiin. Hallitus vaikeuttaa toimillaan osaltaan myös työvoimaviranomaisten työtä, kun työllistämisen keinovalikoimaa jälleen rajataan. Heikennys osuu myös huonoon ajankohtaan, kun työttömyys on erittäin korkealla tasolla. Jokaista avointa työpaikkaa kohti on vähintään viisi hakijaa. Samoin, kun tehdään uusi TE-uudistus, asiat siirtyvät kuntiin vuodenvaihteessa, ja nyt näitä palveluja olisi tarvittu erityisen paljon. Kaikki työllistämiskeinot olisi syytä pitää käytettävissä tähän tilanteeseen, korkeaan työttömyyteen ja sitten tähän palvelujen siirtoon. Ja kun tilanne on se, että kuntiin on työllistynyt se henkilömäärä ja henkilöt, jotka eivät yleensä avoimille markkinoille oikeastansa työllisty, nämä kuntien ja kuntayhtymien työpaikat ovat olleet lähes ainoita työllistämipaikkoja. Näille vaikeimmin työllistyville, jotka eivät yksityiselle sektorille työllisty, se on väylä päästä joskus sinne yksityiselle sektorille. Miksi he eivät ole tänne päässeet, johtuu

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 128/2024 vp

siitä, että heillä on alentunut työkyky tai sairaus, ja nämä ovat siellä taustalla, minkä takia kuntien pitää ensin hyödyntää heidän osaamistaan ja saada heidät työmarkkinoille. Tämä on ollut todella tärkeä väylä.

Jos näitä sitten kokonaisuutena arvioidaan, niin suuruusluokat ovat olleet noin 10 000—12 000 henkilöä vuodessa, eli puhutaan merkittävistä määristä. Näitten 10 000—12 000 henkilön osalta 80—90 prosenttia on ollut ammatillisen osaamisen parantamisessa ja siihen liittyvissä asioissa, eli sillä on nimenomaan autettu niitä ihmisiä, jotka ovat täällä kuntien sektorilla olleet töissä. Ja ne työt, mitä he ovat tehneet, ovat tällaisia tyypillisiä kuntiin hyvin sopivia töitä. Ammateissa on ollut puistotyöntekijä, koulunkäyntiohjaaja, toimistotyöntekijä, muu kiinteistönhuollon työntekijä, muu lastenhoitotyöntekijä, kiinteistönhuoltomies, lastenhoitaja, keittiötyöntekijä, liikuntapaikkojen hoitaja ja niin edelleen. Eli paljon semmoisia ammatteja, joita kunnissa on ja joissa näitä henkilöitä voidaan käyttää, ja he saavat siitä osaamista tulevaan työelämään nähden.

Tämä on myöskin semmoinen tilanne, että kun valiokunnan puheenjohtaja tuossa esiteli, että yksityisen sektorin työllistymisnäkökulma on parempi, kun mennään palkkatuetulla työllä yksityiselle sektorille, niin tässä on se ero, että kunnissa olevilla tukityöllistetyillä on pitempi matka työmarkkinoille näitten edellä lueteltujen syitten takia ja se jatkotyöllistyminen ei ole niin korkea. Mutta ei se ero ole kovin iso, ja se on jo supistunut tässä viime vuosien aikana, niin että sinänsä se ei tässä olisi hyvä peruste.

Ehkä kaikkein tärkeimpänä asiana juuri nyt, kun tässä mennään tilanteeseen, jossa ollaan leikkaamassa kunnilta 37 miljoonaa euroa näistä työllistämismäärärahoista, jotka olisivat menneet siihen valtiosuusjärjestelmään, kun tämä TE-uudistus menee kuntiin, tämä 37 miljoonaa olisi tarvittu tässä vaikeassa työllisyystilanteessa. Eli nyt on väärä signaali laskea näitä työllisyysmäärärahoja tätä kautta, ja tämä koetaan leikkauksena. Sitten, kun kysytään Kuntaliitolta, Kuntatyöntantajilta, he myös ovat olleet tätä esitystä vastaan ja valtaosa palkansaajajärjestöistä. Kyllä tämä ristiriitaisen vastaanoton on saanut ja on nyt tähän ajankohtaan erittäin huono esitys. — Kiitos.

**Puhemies Jussi Halla-aho:** Kiitoksia. — Edustaja Suhonen, olkaa hyvä.

**21.25 Timo Suhonen sd:** Arvoisa herra puhemies! Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työvoimapalveluiden järjestämisestä annettua lakia ja valmiuslakia. Palkkatuen myöntäminen kunnalle tai kuntayhtymälle ammatillisen osaamisen parantamiseen ei olisi enää mahdollista. Esityksen tavoitteena on nyt sopeuttaa julkisen talouden menoja. Olemme jälleen päätöksen edessä, jossa talous menee kaiken edelle. Ymmärrän toki, että talous on tärkeä peruste, mutta vielä tärkeämpänä pidän sitä, että kaikille tässä maassa olisi mahdollista työllistyä.

Poistamalla palkkatuetun työn käytön työllistämiskeinona hallitus vaikeuttaa tukityöllistettyjen mahdollisuuksia työllistyä avoimille työmarkkinoille. Palkkatuettu työ on ollut tärkeä väline ja väylä avoimille työmarkkinoille pääsyyn ja työllistymiseen. Monelle se on ollut ensimmäinen askel kohti työelämää. Palkkatuetun työn käytön lopettamisella on myös suora vaikutus vaikeimmin työllistyvien työllistymismahdollisuuksiin.

Arvoisa puhemies! Tämä lakiesitys tulisi ehdottomasti hylätä ihmisyydenkin nimissä, ja sitten seuraavassa käsittelyssä tuleviin esityksiin tulen tekemään kannatuksen. — Kiitoksia.

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 128/2024 vp

**Puhemies Jussi Halla-aho:** Kiitoksia. — Edustaja Strandman on poissa, edustaja Partanen poissa, edustaja Viitala poissa, edustaja Kettunen poissa. — Ledamot Löfström, varsågod.

**21.27 Mats Löfström r:** Tack, ärade herr talman! Regeringens proposition om att ändra lagen om arbetskraftsservice och beredskapslagen har betydande konsekvenser för Åland, eftersom man föreslår att ändringarna i beredskapslagen också ska gälla på Åland. Det har både principiell och praktisk betydelse. Det är helt centralt att beredskapen också fungerar i praktiken på Åland och att alla vet vem som gör vad också på Åland gällande beredskapen. Det är också centralt att man respekterar Ålands självstyrelse då man föreslår ändringar i beredskapslagen och att man utformar dem på rätt sätt och framför allt gör det i samförstånd med Ålands självstyrelse.

Ärade talman! Grundlagsutskottet har i flera repriser konstaterat att förberedelser för undantagstillstånd är rikets lagstiftningsbehörighet. Det har grundlagsutskottet konstaterat i utlåtanden bland annat 2009, 2021 och 2022. Ålandsdelegationen har också konstaterat att detta är rikets lagstiftningsbehörighet, liksom grundlagsutskottet i utlåtandet till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet gällande det här ärendet.

Problemet är när beredskapslagen, som precis i detta fall, berör områden som i normala fall hör till Ålands självstyrelsens lagstiftnings- och förvaltningsbehörighet. Arbetsmarknadsfrågor sköts i normala tider på Åland av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten AMS, självstyrelsens myndighet. Riksdagen har ändå inte möjlighet att i rikslag anvisa uppgifter till självstyrelsens myndigheter såsom AMS. Därför har grundlagsutskottet också efterlyst att en överenskommelseförordning görs mellan riket och Åland. Då skulle AMS i praktiken på Åland kunna sköta de här frågorna.

Grundlagsutskottet betonar att det är viktigt att lagen fungerar också i praktiken på Åland. Nu kommer KEHA-keskus, UF-centret, som står för utvecklings- och förvaltningscenter, att få i uppgift att handha de här uppgifterna på Åland ifall beredskapslagen behöver användas. UF-centret är en rätt okänd myndighet inte bara på Åland utan i hela Finland, och det är nu viktigt att man i UF-centret säkerställer att man har beredskap, kapacitet och tillräckligt med svenskspråkig personal för att kunna sköta uppgiften på Åland i praktiken om man skulle behöva det. Jag tvivlar inte på myndighetens kompetens, men det finns en svårighetsgrad att sköta uppgifter som man normalt inte sköter på ett område där man normalt inte heller har verksamhet och utan att ha tillgång till samma register som exempelvis AMS har enligt åländsk lag. Det här måste ändå göras eftersom de anvisade myndigheterna måste ha förmåga att också i ett skarpt läge utföra de uppgifter som har anvisats.

Enligt grundlagsutskottets uppfattning bör arbetslivs- och jämställdhetsutskottet försäkra sig om att det som nu föreslås fastställas i beredskapslagen faktiskt också kan tillämpas på tillbörligt sätt i landskapet Åland. Vid tillämpningen ska det också beaktas att landskapet Åland är enspråkigt svenskt.

Det är ändå viktigt att man nu mycket snabbt börjar utarbeta en överenskommelseförordning som i praktiken skulle reglera saken på Åland på annat sätt. Arbets- och näringsministeriet säger att det har varit målsättningen hela tiden. Samtidigt är det värt att konstatera att man inte har tagit fram ett utkast till överenskommelseförordning, och i diskussionen har det framkommit att justitieministeriet inte heller tänkt göra det förrän totalreformen av beredskapslagen är gjord — något som är rätt så häpnadsväckande då grundlags-

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 128/2024 vp

utskottet redan i 15 år efterlyst fungerande överenskommelseförordningar. Grundlagsutskottet upprepar samma åsikt nu.

Grundlagsutskottet har med beaktande av Ålands särställning ansett det viktigt att det, utöver hur uppgifterna vid beredskapen inför undantagsförhållanden ska ordnas, också genom en överenskommelseförordning avgörs hur de förvaltningsuppgifter som beror på att beredskapslagen tillämpas ska ordnas i landskapet Åland. Grundlagsutskottet framhåller fortsatt vikten av detta.

Det som också har varit mycket anmärkningsvärt är att man inte har varit i kontakt med Ålands landskapsregering då man har gjort det här lagförslaget. Det är illa eftersom det är helt centralt att man i ett tidigt skede diskuterar de här sakerna tillsammans, också om målsättningen är att man ska utforma en överenskommelseförordning. En sådan kan bara godkännas tillsammans, och för det behövs såklart förtroende och tillit som inte uppkommer ifall man inte involverar Åland i diskussionerna om förslagen man ger till riksdagen. Här behöver nu alla anstränga sig och säkerställa att prestige inte har gått eller går i de här frågorna. Det här handlar om beredskap och säkerhet. Därför måste man på allvar sätta sig ner och lösa både juridiska och praktiska frågor.

Ärade talman! Att behandla den här delen av beredskapslagen separat från totalreformen som för tillfället pågår parallellt är problematiskt, och det riskerar att skapa osäkerhet och försvåra helhetsbedömningen av effekterna, inte minst på Åland. Grundlagsutskottet tar ställning till behovet av att nu noggrant analysera läget och understryker att det finns chans att göra det under de stora reformer som nu pågår, både med att ändra självstyrelselagen och beredskapslagen. ”Grundlagsutskottet har också mer allmänt fäst uppmärksamhet vid att beredskapslagen delvis innehåller bestämmelser om till exempel avvikelse från sådan rikslagstiftning som inte tillämpas i landskapet Åland och om befogenheter för myndigheter som inte är verksamma i landskapet Åland. Utskottet ser det som nödvändigt att lagstiftningen till dessa delar kompletteras och förtydligas i kommande lagstiftningsreformer. Utskottet hänvisar till denna del både till den pågående totalreformen av beredskapslagstiftningen och till revideringen av självstyrelselagen för Åland.”

Arbetsgruppen som ansvarar för beredskapslagen brukar konstatera att de inte har mandat att också föreslå ändringar i självstyrelselagen, men det är bara att fråga regeringen om mandat för det, så är jag säker på att regeringen kommer att ge det mandatet omedelbart, eftersom det är regeringens starka politiska vilja att man hittar fungerande lösningar för Åland i dessa frågor.

Landskapsregeringen har lyft fram behov av ändringar i självstyrelselagen eller att man skulle godkänna en separat beredskapslag för Åland som skulle kräva både riksdagens och lagtingets bifall i enlighet med självstyrelselagens 69 §. Det är viktigt att framhålla att dörren för de lösningarna inte stängs i och med att detta ärende nu färdigbehandlas. Det finns alla möjligheter att återkomma till det också i de delarna som nu kommer att godkännas av riksdagen i samband med totalreformen av beredskapslagen, då det går att åter öppna de paragraferna.

Ärade talman! Till grund för dagens behandling är arbetslivs- och jämställdhetsutskottets betänkande. Där finns ett förslag till uttalande som ordförande i utskottet just presenterade, som är ytterst viktigt för den fortsatta processen tillsammans med grundlagsutskottets utlåtande. Det är viktigt att poängtera att det i arbetslivs- och jämställdhetsutskottet finns enhällighet kring förslaget till uttalande, som i morgon föreslås godkännas av hela riksdagen. Utskottets förslag till uttalande låter enligt följande: ”Riksdagen förutsätter att

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 128/2024 vp

regeringen tillsammans med landskapet Åland i samband med totalreformen av beredskapslagen finner en lösning för tillämpningen av befogenheterna enligt beredskapslagen också på Åland.”

Ärade talman! Ålänningarna har samma rätt till säkerhet och trygghet som alla andra i Finland. Jag uppmanar regeringen att intensifiera dialogen med Ålands landskapsregering för att säkerställa att beredskapslagen respekterar självstyrelsen och fungerar i praktiken. Vi såg under pandemin att beredskapslagen inte fungerade idealiskt någonstans i Finland och i synnerhet inte på Åland. Det är också bakgrunden till att man reviderar den, men gällande Åland fungerade saker i praktiken så dåligt under pandemin att det dröjde flera dagar innan någon från statsrådets kansli officiellt var i kontakt med självstyrelsens förvaltning för att konstatera att undantagstillstånd råder. Det hade såklart alla sätt via tv och andra nyhetskanaler, men det är viktigt att också de officiella kanalerna fungerar i praktiken. Det är därför viktigt att hitta långsiktiga och fungerande lösningar för Åland [Puhemies koputtaa] i arbetet med beredskapslagen samt revisionen av självstyrelselagen för att det ska vara klart vem som sköter vad också på Åland, ifall beredskapslagen någon gång måste användas. Pandemin är enda gången den någonsin hittills har använts. — Tack.

**Puhemies Jussi Halla-aho:** Tack. — Tiivistelmä suomeksi.

[Tulkki esittää puheenvuorosta suomenkielisen yhteenvedon]

**Puhemies Jussi Halla-aho:** Kiitoksia. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

**21.44 Lauri Lyly sd:** Arvoisa puhemies! Vielä vähän lisää tuon äskeisen puheenvuoron jatkoksi.

Tällä palkkatuetulla työllä on inhimillinenkin puoli kuntiin kohdistuen. Katsoin tuossa, keitä täällä pääosin on ollut. Siellä on ollut yli 50 vuotta täyttäneitä noin 20—30 prosenttia yleensä, pitkäaikaistyöttömiä ja kuusi kuukautta työttömänä olleita sama 20—30 prosenttia ja vailla toisen asteen tutkintoa tai oppisopimuskoulutusta noin 20 prosenttia. Eli nämä ovat niitä pääkäyttäjäryhmiä, ja kaikilla näillä ryhmillä on kuitenkin ollut se ammatillisen osaamisen parantaminen siellä keskiössä.

Tätä myös yritettiin selvittää, että nyt kun kunnat saavat vuoden alusta lähtien osallistua työttömyysturvan rahoitukseen 10 prosentin portailla sadasta päivästä eteenpäin, niin kuinka paljon se työttömyysturvan rahoitus maksaa kunnalle, ja vastaavasti jos olisi tämä palkkatuetussa työssä oleva henkilö, eli kumpi on kunnalle edullisempi vaihtoehto, pitää työttömänä — koska useimmat näistä ovat siellä työttömänä — vai työllistää palkkatuetulla työllä. Euromääräisesti on kuitenkin edelleen niin, että siitä palkkatuetusta työstä jää palkkaosuutta kunnalle aina enemmän, eli vielä on euroina jonkin verran kalliimpaa näitten ihmisten työllistäminen näin, mutta tästä laskelmasta jäi kokonaan pois ihmisen työpanoksen osuus. Tämä vertailu, kun otetaan työpanos huomioon, on sitten jo hankalampaa. Yritettiin käydä tämäkin asia vielä läpi. Ja tämä oli yksi osa tätä meidän selvitystyötä.

Ja sitten täytyy sanoa, että tämä Ahvenanmaata koskeva lausuma oli valiokunnassa yksimielinen. Toinen yksimielisyys koskee tätä valmiuslakia, jossa valiokunta oli yksimielinen. Meillä ei siihen liittyviä erilaisia näkemyksiä ole. Kysymys on tästä palkkatuetun työn kohdentamisesta ja 37 miljoonasta, mistä erimielisyys valiokunnassa on. — Kiitos.

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 128/2024 vp

**Puhemies Jussi Halla-aho:** Kiitoksia. — Edustaja Viitala, olkaa hyvä.

**21.47 Juha Viitala sd:** Arvoisa puhemies! Palkkatuettu työ on ollut yksi tärkeimmistä keinoista tukea vaikeimmin työllistyviä suomalaisia pääsemään kiinni työelämään. Se on ollut väline päästä työmarkkinoille niille, joilla on ollut pitkäaikaistyöttömyyttä, alentunutta työkykyä tai muita haasteita, jotka vaikeuttavat siirtymistä suoraan avoimille työmarkkinoille.

Palkkatuettu työ on myös toimintakyvyn ja osaamisen kehittämistä: se tarjoaa konkreettisen mahdollisuuden työllistyä pysyvästi. Monelle se on ollut ensimmäinen askel työelämään ja mahdollistanut siirtymisen pysyvään työsuhteeseen. On väärin ajatella, että palkkatuettu työ olisi vain kuluerä. Se on investointi ihmisiin ja samalla investointi koko yhteiskunnan tulevaisuuteen.

Hallituksen esityksen mukaan palkkatuen käyttö kunnissa ja kuntayhtymissä rajataan jatkossa vain alentuneesti työkykyisiin ja yli 60-vuotiaisiin pitkäaikaistyöttömiin. Tämä on merkittävä heikennys työllisyystoimenpiteisiin, sillä ammatillisen osaamisen parantamiseen tähtäävät tuet jäävät kokonaan ulkopuolelle. Kunnilla ja kuntayhtymillä on ollut merkittävä rooli tukityöllistämisessä erityisesti pitkäaikaistyöttömien osalta. Kunnat ovat tarjonneet palkkatuettuja työpaikkoja enemmän kuin yksityinen sektori.

Samalla hallitus aikoo leikata työllisyysmäärärahoja 37 miljoonalla. Tämä tulee vaikeuttamaan työllisyydenhoitoa entisestään. TE-palvelut ovat jo siirtymässä kunnille vuonna 25 tilanteessa, jossa työttömyys on nousussa. Tässä tilanteessa kaikkien työllistämiskeinojen pitäisi olla käytössä eikä niitä pitäisi rajata. Siitä me olemme varmasti kaikki samaa mieltä, että kaikki käytettävissä oleva työpanos tulisi saada työmarkkinoiden käyttöön.

Tällä hetkellä 10 000—12 000 henkilöä on kunnissa palkkatuetussa työssä. Suuri osa heistä ei tule työllistymään avoimille markkinoille ilman tukea. Näin ollen kyse ei ole vain työvoimapolitiittisista toimenpiteistä vaan myös sosiaalisen oikeudenmukaisuuden kysymyksestä.

Työllistämiskeinoja ei tulisi kaventaa, palkkatuki on olennainen osa toimivaa työvoimapolitiikkaa. Sen säilyttäminen ja laajentaminen ei ainoastaan edistä työllistymistä vaan myös vahvistaa julkista taloutta pitkällä aikavälillä. — Kiitos.

**Puhemies Jussi Halla-aho:** Kiitoksia. — Edustaja Kaunisto, olkaa hyvä.

**21.50 Ville Kaunisto kok:** Arvoisa herra puhemies! Hallituksen esityksessä 120/2024 ehdotetaan muutettavaksi työvoimapalveluiden järjestämisestä annettua lakia ja valmiuslakia. Valiokunnan puheenjohtaja Sirén on tehnyt äärimmäisen hienoa työtä. Hänen esittelypuheenvuoronsa oli äärimmäisen tärkeä kuulla. Se oli asiantunteva kokonaisuus tähän vaikeaan asiaan.

Muutosten tavoitehan on tehostaa palkkatuen käytön vaikuttavuutta. Sitten, kun mennään sinne tylsään tutkimuspuoleen, kuten puheenjohtaja Sirénkin täällä totesi, palkkatuki on tutkimusten valossa vaikuttava työvoimapalvelu erityisesti sen kohdistuessa yksityisten yritysten työnantajille. Toisen tutkimusnäytön perusteella julkiselle sektorille myönnettävä palkkatuki ei edistänyt osallistujien pitkäaikaista työllistymistä. Tässä ehkä tämän koko esityksen se pohjaidea on. Tämän esityksen myötä palkkatukea kohdennettaisiin jatkossa yhä vahvemmin yksityiselle ja kolmannelle sektorille. Tämä on varmasti vaikea

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 128/2024 vp

kokonaisuus, missä hallitus joutuu työtään tekemään, mutta kokonaisuudessaan tämä suuntaus on asiantuntija- ja tutkimustulosten perusteella ihan perusteltu.

**Puhemies Jussi Halla-aho:** Kiitoksia. — Edustaja Sirén, olkaa hyvä.

**21.51 Saara-Sofia Sirén kok:** Arvoisa puhemies! Ajattelin, että olisi vielä syytä osaltani todeta, että työelämä- ja tasa-arvovaliokunta sai lausunnot hallintovaliokunnalta ja perustuslakivaliokunnalta koskien erityisesti valmiuslakiosuutta tässä esityksessä. Hallintovaliokunta kiinnitti huomiota erityisesti yhteisrekisterinpitäjien vastuunjakoon ja viranomaisten tiedonsaantioikeuteen.

Perustuslakivaliokunta totesi ennen kaikkea Ahvenanmaan tilanteeseen liittyen, mihin jo viitattiinkin aikaisemmissa puheenvuoroissa, eli on tärkeää huomioida, että Ahvenanmaan maakunta on yksikielisesti ruotsinkielinen, ja halutaan varmistaa, että myöskin käytännöt ovat toimivia siellä Ahvenanmaalla. Todellakin tämän valmiuslain kokonaisuudistuksen yhteydessä on paikka, jossa tätä Ahvenanmaan tilannetta epäilemättä tarkemmin käsitellään ja tarkastellaan. Mutta tähän myös tämä työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan yksimielisesti hyväksymä lausuma ohjaa.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 120/2024 vp sisältyvien 1. ja 2. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.